

onderscheiden en door de blanke bovenlaag volledig te worden aanvaard, klampten zich met verdubbelde kracht aan Nederland en zijn symbolen vast, vooral aan het Oranjehuis, handhaafden de Nederlandse normen nog strenger dan de Nederlanders zelf deden en begeerden aldus de trouwste dienaren te zijn die Nederland in de koloniale samenleving bezat – bij sommigen kwam evenwel met betrekking tot datzelfde Nederland een sterke rancune naar boven. Die laatsten waren het die aansluiting gingen zoeken bij de politiek-bewusten onder de inheemsen die al vóór de Eerste Wereldoorlog hun eisen poneerden.

Uit de zich bij uitstek Nederlands voelende Indo-Europeanen kwamen eerst twee organisaties naar voren die, met aanvaarding van het Nederlands gezag, louter sociale doelstellingen nastreefden: in 1898 de Indische Bond, in 1907 de Vereniging Insulinde, maar in 1912 deed een hoofdzakelijk door Indo-Europeanen opgerichte politieke organisatie haar intrede, de Indische Partij, die de leuze 'Indië voor de Indiërs' verkondigde, d.w.z. Indië voor allen die er geboren waren of er zich blijvend hadden gevestigd. Die Indische Partij keerde zich tegen de Nederlandse overheersing – wij komen in een later hoofdstuk op deze partij en het in 1919 opgericht, gezagsgetrouw (en veel groter) Indo-Europees Verbond terug. Hier willen wij slechts opmerken dat de tegenstelling tussen de grote groep van de pro- en de kleine van de anti-Nederlandse Indo-Europeanen tot aan de Japanse invasie is blijven bestaan en zich tijdens de Japanse bezetting duidelijk heeft gemanifesteerd.

Chinezen / Arabieren

Al voordat de Portugezen en de Nederlanders in de Indische archipel verschenen, hadden er zich, zoals eerder bleek, Chinese handelaren gevestigd, op Java vooral in de inheemse wijkjes die rond de belangrijkste havenplaatsen waren ontstaan. Emigratie was in het Chinese keizerrijk enkele eeuwen lang verboden en wie toch emigreerde, mocht niet terugkeren.¹ Zo ontstond vooral op Java een Chinese groep die van vader op zoon, vaak zich vermengend met inheemse geslachten, in Indië bleef: de Indische Chinezen, zoals wij ze hebben genoemd. Die groep kreeg,

¹ Het emigratieverbod werd in 1894 opgeheven.